

Tập thơ Hồ Xuân Hương

Website: <http://motsach.info>

Date: 11-October-2012

Bánh Trôi Nước

Thân em vừa trắng, lại vừa tròn,
Bảy nổi ba chìm với nước non.
Lớn nhỏ mặc dù tay kẻ nặn,
Mà em vẫn giữ tấm lòng son.

Bà Lang Khóc Chồng

Văng vẳng tai nghe tiếng khóc gì?
Thương chồng nên khóc tí tí ti.
Ngọt bùi, thiếp nhớ mùi cam thảo,
Cay đắng, chàng ơi, vị quế chi.
Thạch nữ, trần bì, sao để lại,
Quy thân, liên nhục, tấm mang đi.
Dao câu, thiếp biết trao ai nhỉ?
Sinh kỳ, chàng ơi, tử tắc quy.

Bạn Đồ Dốt

Dắt díu nhau lên đến cửa chiền,
Cũng đòi học nói, nói không nên.
Ai về nhắn bảo phường lời tói,
Muốn sống, đem vôi quét trả đền

Cái Quạt Giấy - Bài 1

Một lỗ sâu sâu mấy cũng vừa,
Duyên em dính dáng tự ngàn xưa.
Vành ra ba góc da còn thiếu,
Khép lại đôi bên thịt vẫn thừa.
Mát mặt anh hùng khi tắt gió,
Che đầu quân tử lúc sa mưa.
Nâng niu ướm hỏi người trong trướng,
Phì phạch trong lòng đã sướng chưa?

Cái Quạt Giấy - Bài 2

Mười bảy hay là mười tám đây?
Cho ta yêu dấu chẳng rời tay.
Mỏng dầy chùng áy chành ba góc,
Rộng hẹp đường nào cấm một cây.
Càng nóng bao nhiêu càng muốn mát,
Yêu đêm chưa phỉ lại yêu ngày.
Hong hong má phấn duyên vì cậy,
Chúa dẫu vua yêu một cái này.

Cảnh Làm Lễ

Kẻ đắp chăn bông, kẻ lạnh lùng,
Chém cha cái kiếp lấy chồng chung!
Năm thì mười họa, nên chăng chớ,
Một tháng đôi lần, có cũng không...

Cổ đấm ăn xôi, xôi lại hổng,
Cầm bằng làm mướn, mướn không công.
Thân này ví biết đường này nhỉ,
Thà trước thôi đành ở vậy xong.

Cảnh Thu

Thánh thót tàu tiêu mấy hạt mưa,
Khen ai khéo vẽ cảnh tiêu sơ,
Xanh ôm cỏ thụ tròn xoe tán,
Trắng xóa tràng giang phẳng lặng tờ.

Bầu dốc giang sơn say chấp rượu.
Túi lưng phong nguyệt nặng vì thơ.
Ơ hay, cánh cung ưa người nhĩ,
Ai thấy, ai mà chẳng ngẩn ngơ.

Chơi Đền Khán Xuân

Êm ái chiều xuân tới khán đài,
Lâng lâng chẳng bợn chút trần ai!
Bà hồi triều mộ chuông gầm sóng,
Một vương tang thương nước lộn trời.

Bể ái nghìn trùng khôn tát cạn,
Nguồn ân muôn trượng dễ khơi voi.
Nào nào cục lạc là đâu tá,
Cục lạc là đây chín rổ mười.

Chợ Trời

Khen thay con Tào khéo trêu người.
Bày đặt ra nên cảnh chợ Trời!
Buổi sớm gió đưa, trưa nắng đứng,
Ban chiều mây họp, tối trăng chơi.
Bầy hàng hoa quả tư mùa sẵn,
Mở phố giang sơn bốn mặt ngồi.
Bán lợi, buôn danh nào nhường kẻ,
Chẳng nên mặc cả một đôi lời.

Chửa Hoang

Cả nể cho nên hóa dở dang,
Nỗi niềm có thấy hơi chằng chàng?
Duyên thiên chưa thấy nhô đầu dọc,
Phận liễu sao đành nẩy nét ngang
Cái nghĩa trăm năm chàng nhớ chửa?
Mảnh tình một khối thiệp xin mang.
Quản bao miệng thế lời chệnh lệch,
Không có nhưng mà có mới ngoan.

Chùa Hương

Bầy đặt kia ai khéo khéo phòm,
Nứt ra một lỗ hỏm hòm hom.
Người quen cỡi Phật chen chân xọc,
Kẻ lạ bầu tiên mỗi mắt dòm.

Giọt nước hữu tình rơi thánh thót,
Con thuyền vô trạo cúi lom khom.
Lâm tuyền quyến cả phần hoa lại,
Rõ khéo trời già đến dở dom.

Chùa Quán Sứ

Quán sứ sao mà cảnh vắng teo,
Hỏi thăm sư cụ đảo nơi neo?
Chày kinh tiểu để sông không đấm,
Tràng hạt vãi lần đếm lại đeo.

Sáng banh không kẻ khua tang mít,
Trưa trật nào người móc kẻ râu.
Cha kiếp đường tu sao lắt léo,
Cảnh buồn thêm ngán nợ tình đeo.

Chùa Xưa

Thầy tổ thung dung dạo cảnh chùa,
Thơ thi lung túi, rượu lung hồ.
Cá khe lắng kệ, mang nghi ngớp,
Chim núi nghe kinh, cổ gật gù.

Then cửa từ bi chen chặt cánh,
Nén hương tế độ cắm đầy lò.
Nam mô khế hỏi nhà sư tí,
Phúc đức như ông được mấy bồ?
Quán Nước Bên Đường
Đứng tréo trông theo cảnh hắt heo,
Đường đi thiên thẹo, quán cheo leo.
Lọp lều, mái cỏ tranh xơ xác,

Xỏ kẻ, kèo tre đốt khăng kheo.
Ba trạc cây xanh hình uốn éo,
Một dòng nước biếc, cỏ leo teo.
Thú vui quên cả niềm lo cũ,
Kìa cái điều ai thả lộn lèo.

Đánh Cờ

Chàng với thiếp đêm khuya trần trọc,
Đốt đèn lên đánh cuộc cờ người.
Hẹn rằng đấu trí mà chơi,
Cấm ngoại thuỷ không ai được biết.
Nào tướng sĩ dàn ra cho hết,
Để đôi ta quyết liệt một phen.
Quân thiếp trắng, quân chàng đen,
Hai quân ấy chơi nhau đà đã lửa.
Thọat mới vào chàng liền nhảy ngựa,
Thiếp vội vàng vén phừa tịnh lên.
Hai xe hà, chàng gác hai bên,
Thiếp thấy bí, thiếp liền ghềnh sĩ.
Chàng lừa thiếp đương khi bất ý,
Đem tốt đầu dú dí vô cung,
Thiếp đang mắc nước xe lồng,
Nước pháo đã nổ ùng ra chiếu.
Chàng bảo chịu, thiếp rằng chẳng chịu
Thua thì thua quyết níu lấy con.
Khi vui nước nước non non,
Khi buồn lại giở bàn son quân ngà

Đánh Đu

Tám cột khen ai khéo khéo trông,
Người thì lên đánh, kẻ ngồi trông.
Trai đu gối hạc khom khom cật,
Gái uốn lưng ong ngửa ngửa lòng.

Bốn mảnh quần hồng bay phất phới.
Hai hàng chân ngọc duỗi song song.
Chơi xuân ai biết xuân chẳng tái!
Cột nhỏ đi rồi, lỗ bỏ không.

Đèn Thái Thú

Ghé mắt trông ngang thấy bảng treo,
Kìa đèn Thái Thú đứng cheo leo.
Vị đây đổi phận làm trai được,
Sự nghiệp anh hùng há bấy nhiêu.

Đền Trấn Quốc

Ngoài cửa hành cung cỏ dãi dẫu,
Chạnh niềm cố quốc nghĩ mà đau!
Một tòa sen lạt hơi hương ngự,
Năm thức mây phong điểm áo châu.

Sóng lớp phế hưng coi vẫn rộn.
Chuông hồi kim cổ lắng càng mau.
Người xưa, cảnh cũ đâu đâu tá?
Khéo ngẩn ngơ thay lũ trọc đầu.

Đèo Ba Dội

Một đèo, một đèo, lại một đèo,
Khen ai khéo tạc cảnh cheo leo.
Cửa con đỏ loét tùm hum nóc,
Hòn đá xanh rì lún phún rêu.

Lắt lẻo cành thông con gió thốc,
Đầm đìa lá liễu giọt sương gieo.
Hiền nhân quân tử ai là chẳng
Mỏi gối chồn chân vẫn muốn trèo.
Chú thích

(1) Đèo Ba Dội hay Ba đèo tên chữ là đèo Tam Điệp, thuộc huyện Tống Sơn, tỉnh Thanh Hoá.

Dệt Vải

Thấp ngọn đèn lên thấy trắng phau,
Con cò mấp máy suốt đêm thâu.
Hai chân đạp xuống năng năng nhấc,
Một suốt đâm ngang thích thích mau.

Rộng, hẹp, nhỏ, to, vừa vặn cả.
Ngắn, dài, khuôn khổ cũng như nhau.
Cô nào muốn tốt ngâm cho kỹ,
Chờ đến ba thu mới dãi mầu.

Động Hương Tích

Bày đặt đá ai khéo khéo phòm,
Nứt ra một lỗ hỏm hòm hom,
Người quen cỡi Phật chen chân xọc,
Kẻ lạ bầu tiên mỗi mắt dòm

Giọt nước hươu tình rơi thánh thót,
Con thuyền vô trạo cúi lom khọm
Lam tuyến quyết cả phôn hoa lại,
Rõ khéo trời già để dở dom

Đồng Tiền Hoản

Cũng lò cũng bể, cũng cùng than,
Mở mặt vuông tròn với thế gian.
Kém cạnh cho nên mang tiếng hoản,
Đủ đồng ắt cũng đóng nên quan.

Ôi Bạn Khóc Chồng

Văng vẳng tai nghe tiếng khóc chồng.

Nín đi kéo thẹn với non sông.

Ai về nhắn nhủ đàn em nhé.

Xấu máu thì khem miếng đĩnh chung.

Duyên Kỳ Ngộ

Nghìn dặm có duyên sự cũng thành,
Xin đừng lo lắng hết xuân xanh.
Tấc gang tay họa thơ không dứt,
Gần gũi cung dương lá vẫn lành.
Tên sẵn bút đề dường chính chệch,
Trống mang dùi cấp đã phanh phanh.
Tuy không thả lá trôi dòng ngự,
Chim tới vườn đào thế mới xinh.

Già Kén Kẹn Hom

Bụng làm dạ chịu trách chi ai,
Già kén kẹn hom ví chẳng sai.
Tiếc đĩa hồng ngâm cho chuột vọc,
Thừa mâm bánh ngọt để ngâu vầy.

Miệng khôn tròn đại đừng than phận,
Bụng ỏng lưng eo chớ trách trời!
Đùng đứng núi này trông núi nọ,
Đói lòng nên mới phải ăn khoai.

Giếng Nước

Ngõ sâu thăm thẳm tới nhà ông,
Giếng ấy thanh tân, giếng lạ lòng.
Cầu trắng phau phau đôi ván ghép,
Nước trong leo lẻo một dòng thông!

Cỏ gà lún phún leo quanh mép,
Cá giếc le te lách giữa dòng.
Giếng ấy thanh tân ai đã biết?
Đố ai dám thả nạ rỗng rỗng

Giễu Quan Hậu

Tình cảnh ấy, nước non này,
Dẫu không Bồng Đảo cũng tiên đây.
Hoành Sơn mục điểm đôi hàng nhạn,
Thúy linh đen trùn một thức mây.

Lấp ló đầu non vầng nguyệt chếch,
Phất phơ sườn núi lá thu bay.
Hỡi người quân tử đi đâu đó?
Đến cảnh sao mà đứng lợm tay.

Hang Cắc Cớ

Trời đất sinh ra đá một chòm,
Nứt làm hai mảnh hỏm hòm hom.
Kẻ hằm rêu mốc trơ toen hoẻn,
Luồng gió thông reo vỗ phập phòm.

Giọt nước hữu tình rơi lổm bổm,
Con đường vô ngạn tối om om.
Khen ai đẽo đá, tài xuyên tạc,
Khéo hớ hênh ra lăm kẻ dòm.

Hang Thanh Hóa

Khen thay con tào khéo khôn phàm,
Một đố dương ra biết mấy ngoàm.
Lườn đá cỏ leo, rờ rậm rạp.
Lách khe nước rỉ, mó lam nham.

Một sư đầu trọc ngồi khua mõ,
Hai tiể lụng tròn đứng giữ am.
Đến mới biết rằng hang Thanh Hóa,
Chồn nhân, mối gỏi, hãy còn ham.

Hỏi Cô Hàng Sách

Cô hàng lấy sách cấp ra đây!
Xem thử truyện nào thú lại say.
Nữ tú có bao xin xếp cả,
Phương hoa phỏng liệu có còn hay...?

Tuyển phu mặc ý tìm cho kỹ,
Chinh phụ thế nào bán lấy may.
Kỳ ngộ bích câu xin tiện hỏi,
Giá tiền cả đó tính sao vay.

Hỏi Trăng

Trải mấy thu nay vẫn hã còn,
Cớ sao khi khuyết lại khi tròn.
Hỏi con bạch thố đã bao tuổi,
Hỏi chị Hằng Nga đã mấy con?

Đêm tối có chi soi gác tía?
Ngày xanh còn thẹn với vầng son.
Năm canh lơ lửng chờ ai đó?
Hay có tình riêng với nước non?